The NGO Forum on Cambodia
Working Together for Positive Change

Minute Report on

Launching Workshop: Community Based Research on Development of Lower Sesan II Hydropower Dam

Co-Organized by:

The NGO Forum on Cambodia and Rivers Coalition in Cambodia (RCC)

Imperial Garden Villa & Hotel, Phnom Penh

03 October, 2014

Prepared by: Yin Soriya, Ph.D, Mekong Consulting

Edited by: Ms. Chea Phallika, Community Rights on Hydropower Development Project Coordinator

Contents

Acknowledgements 2
List of Abbreviations 3
Introduction 4
Opening Session 4
Key Discussions 5
Session 1: Current Status of LS2 Dam 5
Session 2: Plenary Discussion 7
Conclusion and Closing: 8
Appendix One: Concept Note 9
Appendix Two: Legal Framework Analysis by Mr. Hem Oudom, Earth Right International 12
Appendix Three: Community Participation by San Vibol, RUPP (In Khmer) 15
Appendix Four: Key Results of Community-based Research by Ms. Nen Sokhet, Community Researcher (In Khmer) 19
Appendix Five: Current Status of Lower Sesan 2 Hydro Dam Development by Mr. Meach Mean (In Khmer) 23
Appendix 6: Welcome Remark in Khmer by Mr. Tek Vannara 27

Acknowledgements

The launching workshop on “Community Based Research on Development of Lower Sesan II Hydropower Dam” was made possible with the support and help from many individuals and institutions to which the Community Rights on Hydropower Project of the NGO Forum on Cambodia (NGOF), and the Rivers Coalition in Cambodia (RCC) the organizing organizations, would like express our gratitude and deep thanks.

We would like to thank all participants from public agencies, civil society, research institutes and communities who attended and contributed to the workshop. We also thank all resource persons and guest speakers who shared their experience and knowledge with our participants and who made our dialogue more interactive and informative. Special thanks and gratitude go to our donor, Oxfam Australia (OAU) for financing the workshop and dialogue.

Last but not least, we thank our staff and colleagues from both NGOF and RCC who provided logistic supports for the smooth dialogue. Without their support, our dialogue would meet difficulties.

List of Abbreviations

CNMC	Cambodia National Mekong Committee
EIA	Environmental Impact Assessment
ITC	Institute of Technology Cambodia
MEF	Ministry of Economic and Finance
MoE	Ministry of Environment
MoT	Ministry of Tourism
MoWA	Ministry of Women Affair
MW	Megawatt
NGOF	NGO Forum on Cambodia
RCC	Rivers Coalition in Cambodia
RGC	Royal Government of Cambodia
RUPP	Royal University of Phnom Penh

Introduction

The Lower Sesan II hydro dam is the first largest hydropower dam project in Cambodia with its capcity of 400 MW and shared investment of almost one billion USD between Royal Group Company and Hydrolancang International Energy Co. Ltd, a Chinese based company. The dam is located in Stung Treng province. Currently, the dam is in the process of construction, reservior clearance and people resettlment. The dam project is belived to affect a thousand of population living along the Sesan River. Most villagers in the area have showed their concerns and strong disatisfaction on the dam project, compensation and resettlement guideline adopted by the government.

In their efforts to advocate for their rights and concerns heard and addressed, the affected community people have organized themselves and formed their rsesearch team to conduct the community based research to assess the current status of the dam and their livelihood from the past to present and collect community opinion and knowledge about the dam development. The NGO Forum on Cambodia and Rivers Coalition in Cambodia (RCC) which actively work in Lower Sesan II Hydropower Dam, provided research fund to the community research team. Consequently, the community research team have successfully completed their research report. The main purpose of today workshop is to distribute the research result to the relevant stakeholders especially Royal Government of Cambodia (RGC), companies, and other development partners to draw their attention and seek resolution for vulnerable people if the dam is built. There were 93 participants (26 females) including NGOs, communities, Development Partners (WB, Australian Embassy, USA Embassy), MoE representatives, MoT, MoWA, CNMC, MEF, provincial authorities (provincial, district, and commune council members) from Stung Treng, RUPP, ITC, national and international media attended the half day lauching workshop at Imperial Garden Villa and Hotel in Phnom Penh on 3rd October 2014.

Opening Session

In his welcome remarks, **Dr. Tek Vannara**, executive director of NGOF thanked all participants who attended the workshop. He highlighted that community-based research is not like academic research. It is conducted by community. Community people keep record of what they see and experience every day in their communities. The objectives of the community-based research were to identify illegal logging and opinion and knowledge of community people about the hydropower dam development. He highlighted key research findings. The initial environment impact assessment was conducted in 2009. Noticeably, there was information secrecy and disruption of local community gathering from the local authorities. Compensation and resettlement plans were not clear. People did not know where they would settle and how much they would be compensated for their properties, lands and farms. Finally, he asked all participants to actively discuss the issues and find solutions for affected community people.

In his opening remarks, **H.E. Tea Chup,** deputy Secretariat of State of the Ministry of Environment (MoE), thanked the participants attending the workshop. He briefed his audience the history and development of LS2 hydro dam project. The project was first initiated by a Vietnamese company. The Vietnamese company conducted an initial

environmental impact assessment which was verified and approved by MoE. Though the EIA was not perfect, it provided a comprehensive compensation plan and clear development strategies. MoE demanded the company to find resettlement area with good land. MoE asked the company to compensate the communities by building new houses with agreed models and style for community before flooding the basin and moving the community out. All was agreed.

Later on there was a change of investors. Chinese and Cambodian investors took over the project. MoE makes sure that the new investors follow principles, guidelines and recommendations in the EIA report. The new investors have agreed all recommendations in the EIA. MoE has done its best to ensure that environment and local community's livelihoods are protected and enhanced. In the future, MoE will follow the project implementation and make sure that community's concerns are heard and addressed at the national level.
In his disappointment, he was sorry that the company representatives did not show up in the workshop. Finally, he encouraged all participants, especially sub-national authorities from Stung Treng province to actively participate in the dialogue.

Key Discussions

Session 1: Current Status of LS2 Dam

There were three key presentations from three different researchers. **Mr. San Vibol**, researcher from the Royal University of Phnom Penh (RUPP), conducted research in Lower Sesan II. His research focused on compensation and community participation. He found that community participation was very limit and the level of community participation did not meet the international standard. Community people were consulted but their concerns were not heard and addressed. People were not well informed about the project: its pros and cons. Pros include electricty and economic growth while cons environmental impact and evecuation of people. There was some information dissemination but the information was very hard to understand. Finally, he suggested that developers and authorities should consult with local people, hear and address their concerns. There should be also clear community participation mechanisms that developers must follow.

Mr. Hem Oudom analyzed legal aspect of hydro dam development. He found that development of hydro dam is supported by some concrete legal basis from various existing laws including national policies, national laws, EIA law and international laws and international agreements that Cambodia has signed. However, he emphasized that implementation of these laws and policies are an issue in Cambodia. There are some vague terms such as appropriate and market base price compensation. He suggested that there should be clear and agreed guideline to define the terms so that conflicts can be reduced and sustainable hydropower development can be achieved.

Ms. Nean Sokket and her community research team members have conducted a community-based research to report on forest clearance and knowledge of community about the hydro dam development. The study found that LS2 is one of the largest hydro dam projects in Cambodia. Initial EIA was conducted in 2007. The study found some key challenges including:

- Secrecy of information – access to information about the dam development was very hard
- Illegal logging – there is wide forest clearance in the basin
- Disruption and intimidation from the local authorities when CSOs and communities gathered and organized village meetings
- Most community did not like the proposed hydro dam project and requested the government to stop the dam

Q & A Session:

Questions:

- Community people in Ratanakiri and Stung Treng provinces have experienced many negative impacts from Yali dam in Vietnam. The dam has flooded their lands, farms animals and people. In the future, we will get flood from the dam in our own country. This is very serious issue for us. City people do not know how bad the dam is. We from the grass root area we know the impact. Our community does not like the idea of hydro dam. Please stop the dam.
- Why did Stung Treng authorities not come out to get our petition when our community gathered in front of the city hall last month?
- What is the process of sending and receiving petition?
- The proposed dam will adverse impacts forest, fishery, farms and local livelihoods – are they going to be compensated for their lost livelihoods?
- What does market-based and fair compensation mean?
- Why do the local police always follow us and disrupt our village meetings?
- In the future what is community going to do if the dam construction goes ahead?

Answers:

- Compensation based on market and reasonable price. We look at EIA report, it mentioned compensation to tree, house and land. What basis or formula did they come with? What is the calculation? I am sure they must have formula but we did not know. Did they consult with the people?
- MoE spent quite some time to assess EIA report before approved it. We wanted to make sure that it is correct and comply with the national laws and regulation and most importantly provide fair and appropriate compensation to the affected communities. Please refer EIA report 2010. It provides detail information about compensation. We had several meetings with concerned ministries to redesign the dam project by reducing its height from 80 meters to 75 meter so that level and coverage of flood can be reduced.
- Community's concerns and worries about the dam are correct. But I would like to assure you that engineers have their plan when to close the water gate and when to open and release water. We do not want to flood upstream nor drought the down stream. We have plan to raise fish. MoE has a environmental conservation fund which is allocated for improving and restoring environment.
- EIA report provides detail compensation plan. Maybe there is lack of information sharing. People lack of understanding and knowledge. I agreed with these gaps. Thus, MoE with our partners, NGOF and 3SPN and RCC should work together to organize consultation workshops and disseminate information to the people.
- Land compensation – we must find land with good location and good land and provide food for the community when resettled

- In the future, our community will do everything to make our concerns heard and addressed. We will conduct more research and present our findings. We are victims of Yali dams. We suffered more than enough. We do not want to suffer from the dam in our own province. Government must consult with the people. It must not to decide for the people.
- Local people and IPs have the rights to information in their own languages. When they send petition, they want answer. It is unfortunate that the authorities did not come out to receive their petition.
- There is opposition stand – government wants hydro dam but community does not want. What is the solution?
- When changing investors from Vietnamese to Chinese and Cambodian, MoE made it clear our stand that compensation is a must. MoE asked all stakeholders, companies and authorities to work together to disseminate compensation information to all affected people and make sure that all concerns of the people are addressed. Today I would like to ask NGOs who work with the community to disseminate accurate information. NGOF has done a good job. MoE has worked with NGOF for many years and we really appreciate their good cooperation.

Session 2: Plenary Discussion

- What is the way out? Government has already approved the project but the community does not want it. There is no need to develop hydro dam while other countries in the region have already developed. How can we get advantage from them?
- Government plays many roles – policy makers, implementer and decision makers. Should we involve court to make final decision?
- How do we manage our water? In the future when we lack water, where or how can we use our water sustainably? We plan to produce electricity from water. How can we redesign our project? We need to inform all stakeholders.
- Our people from Stung Treng have big concern. Today is a good opportunity for us to express our concerns. We all agree that development must benefit all. We do not agree with the planned compensation. It is not enough for us to live.
- On behalf of Stung Treng authorities, I am pleased to come to the workshop organized by NGOF. Thank you for giving me opportunity to express my opinion. LS2 is the largest investment. We have conducted several feasibility studies about the project before the government approved the project. The government demanded the company and provincial authorities to come up with compensation plan. Our working group has conducted and disseminated information with community. People have many requests and we have forwarded their requests to the provincial authorities. We have completed 6 villages. We have recently delayed our assignment due to flood and recent holidays. We will resume our task to disseminate information to the people. We are the provincial authorities. We do not make decisions. We follow the order of the national government.
- Forest clearance does not only happen in the basin area but also in community forest area. It is not right. We are disappointed about this.
- I want the provincial authorities who come today to facilitate and organize community and public forum and invite company representatives to share and speak with the people. How can we work together? NGOs do not intend to stop the development. We just want to ensure that the development benefit our community.

If people do not agree with the compensation, they must talk. They cannot force the community to accept the deal they do not agree.

- Thank for the opportunity. I have request. If the national authorities want to know what people think, they should go to meet and talk with people. It is not dangerous. We are not tigers. Finally, I want you to reduce your electricity. If you use more, they will build more dams which will harm our people more.
- People loose trust from the authorities. They appear to listen to the company more than the people. If we value economic more than environment, there will be disaster. We must find solutions to the problem. Secrecy of information is the problem. When people do not have information, they do not trust. EIA is good. Please follow it strictly. Sub-national authorities have no authorities in this regard. They are to follow the order from the national government. Please delegate more power to the sub-national level. Create alternative employment for the local people. Improve capacity of the people.
- What is the root cause of the problem? Policy makers must consult with the people.
- Beside hydro dam, is there any alternative? We should find other options. There should be an incentive tax for alternative energy power.

Conclusion and Closing:

Ms. Luy Rasmey concluded the workshop which has achieved its objectives. Key research findings were presented and discussed. The LS2 hydro dam project will be the largest hydro dam in Cambodia. The dam is in its preparation stage. Despite its positive impacts, the dam is believed to have many negative impacts on environment, culture and socio economic of local people. Local community had little knowledge about the dam development, compensation and resettlement plans. People had a hard time to access information about the hydro dam project. There was limited consultation with the community people but their concerns were not heard and addressed. There was supportive legal framework for the hydro dam development but implementation was not there. In their petition statement, community appeared to show their strong disapproval of the proposed hydro dam project and have appealed the government to stop the dam.

In his closing remarks, **Mr. Meach Mean** appreciated and thanked all participants who actively participated in the discussion throughout the workshop. The workshop went smoothly and participants have discussed and learned many findings from the event.

Appendix One: Concept Note

Launching Workshop on Community Based Research on Development of Lower Sesan II Hydropower Dam

03 October 2014

Imperial Garden Villa & Hotel

I. Introduction

LS2 dam is the first large dam development in Cambodia on the Sesan River which is located in Stung Treng Province. Its capacity is 400 MW with approximatel USD 800 millions under the investment of the share-holders between Royal Group Company and Chinese Company name Hydrolancang International Energy Co.Ltd (Huaneng Lancang River Hydropower Co. Ltd,) and Huaneng Group. This project will affect a thousand of population living along the Sesan River. Currently, the dam is in the process of construction, reservior clearance and people resettlment. Majority of villagers disafify with the compensation and resettlement guideline adopted by the government. Thus, they have formed the community based research team to conduct the survey about the current status of the dam and their livelihood from the past to present. The main purpose of this study is to distribute the survey result to the relevant stakeholders especially Royal Government of Cambodia (RGC), companies, and other development partners to draw their attention and seek resolution for vulnerable people if the dam is built.

By request from vulnerable communities, the NGO Forum on Cambodia (NGOF) and Rivers Coalition in Cambodia (RCC) which actively cooperate together on Lower Sesan II Hydropower Dam, provided fund for this research. As result, Community Based Research team have sucessfully produced its report. On 03 October 2014, there will be a launching workshop on Community Based Research on Development of Lower Sesan II Hydropower Dam Report requested by communities.

II. Objectives

1. Share the reseach result on LS2 dam current status from the community based research team and more information from the government to relevant stakeholders
2. Open floor for communities to raise their concerns and discuss with relevant stakeholders especially government, companies, and other development partners to seek for win-win resolution for sustainable LS2 hydropower development including the benefit to dam affected communities (male, female, and children).

III. Expected Outputs

1. Participants will be well-informed about LS2 dam current status, and this information will be contributed widely to relevant stakeholders and public via national and international media

2. Open floor for communities and relevant stakeholders especially government, companies, and other development partners to share its perspectives related to current status mutually and seek for win-win resolution for sustainable LS2 hydropower development including the benefit to dam affected communities (male, female, and children).

Venue: **Imperial Garden Villa & Hotel** [Address: #315, Sisowath Quay, Phnom Penh, Kingdom of Cambodia. Tel: (855) 23 219 991 Fax: (855) 23 219 992]

Event Date: 03 October 2014

IV. Participants (find detial in annex)

Composition of participants: 80 People (20%-30% are female)

- Communities from Stung Treng 10 people
- Communities from Ratanakiri 10 people
- Civil society organization 20 people
- National government 20 people
- Representative of Royal Group, Hydrolancang International Energy Co.Ltd, and Huaneng Group 3 people
- Development partners 10 people
- Media 10 people

<u>Agenda</u>

Time	Topics	Responsible persons
7:30-8:00	Registration	MC
8:00-8:05	National Anthem	MC
8:05-8:15	Welcome speech and introduction	Tek Vannara, Ph.D, Executive Director, NGOF
8:15-8:30	Opening Speech	H.E Tea Chup Deputy Secretariat of State, MoE
8:30-8:45	Group photo	
Session 1: Current status of LS2 dam **Moderator: Mr. Doung Samkeat, Deputy Director EIA Department of MoE**		
8:45-9:05	Legal Analysis of LS2 Dam	Mr. Hem Oudom Independent Consultant Earth Right International
9:05-9:25	Research Finding on LS2 Dam	Mr. San Vibol, Independent Researcher, RUPP
9:25-9:45	Results of community based research on Development of LS2 Hydropower Dam	Ms. Nean Sokket Community based reasearch team Rep.
9:45-10:15	Questions and Answers (Q&A)	All participants
10:15-10:30	Coffee break	
Session 2: Plenary Discussion **Moderator: Mr. Houm Sakhun Executive Director, Cambodian Community Development (CCD-Kratie)**		

10:30-11:20	Solution and step forward: - Community based research representative - Civil society organization representative - Independent Researcher, Royal University of Phnom Penh. - Independent Consultant, Earth Right International Brainstorm Questions: - What are the possible contributions of local people to solve this issue?	Ms. Nean Sokket Mr. Meach Mean Mr. San Vibol, Mr. Hem Oudom
11:20-11:30	Wrap up	Ms. Luy Rasmey RCC Steering Committee
11:30-11:40	Read the Joint statement	Community Representative
11:40-12:00	Closing speech	Mr. Meach Mean RCC Steering Committee
12:00-13:30	Lunch break (provided) and close the event	

Organizing Committee reserves the rights to modify the program as necessary.

Appendix Two: Legal Framework Analysis by Mr. Hem Oudom, Earth Right International

គោលការច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងករណីគម្រោងទំនប់ វារីអគ្គិសនី សេសានក្រោម២

ព័ត៌មានទូទៅនៃការវិភាគផែកច្បាប់

- គោលនគោបាយរបស់កម្ពុជាពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍វារីអគគិសនី
- ប្រភពគផ្សេងៗផ្នែកច្បាប់
- ប្រធានបទគន្លឹះ និងរបកគំហើញ
- អនុសាសន៍ចំពោះអ្នកអភិវឌ្ឍន៍គម្រោង និងរដ្ឋាភិបាល

គោលនគោបាយរបស់កម្ពុជាពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍អគិសនី

- យុទ្ធសាស្រ្តចតុកោណដើម្បីកំណើនការងារសមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាពការងារ« នឹងវិភាគយ៉ាងម៉ត់ចត់នូវផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងបរិស្ថាននៅក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍អគិសនី»
- ផែនការណ៍យុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (២០០៩ដល់ ២០១៣) សង្កត់ធ្ងន់លើការការពារធនធានធម្មជាតិ ដើម្បីកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តភាព និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ MIME រៀបចំគោលនយោបាយគតិយុត្តិ: EIA &ការចូលរួមជាសាធារណ:

ប្រភពនៃច្បាប់

- ច្បាប់អន្តរជាតិ -customary Law & អនុសញ្ញានានា ដែលអាចប្រើប្រាស់បានទាំងកម្ពុជា និងចិន
- ច្បាប់ជាតិ ស្តង់ដារ និងគោលនយោបាយច្បាប់កម្ពុជាក្នុងការគ្រប់គ្រង់កម្រោងវារីអគ្គិសនី និងច្បាប់ចិន គោលនយោបាយ និងសេចក្តីណែនាំពាក់ព័ន្ធនឹងការវិភាគនៅក្រៅប្រទេស(ច្បាប់មួយចំនួនផ្អែកលើការស្ម័គចិត្ត)

របបគំហើញ: (EIA) ដំណើរការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន

- ផលប៉ះពាល់សង្គម និងបរិស្ថានធ្ងន់ធ្ងរ ដែលអាចកើតមានមិនត្រូវបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងរបាយការណ៍ EIA
    - ការថយចុះនូវបរិមាណត្រីប្រមាណ 9.3% នៅទូទាំងទន្លេមេគង្គទាំងមូល
- សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ការប្រឹក្សាយោបល់ និងការចូលរួមរបស់សហាកមន៍ប៉ះពាល់មិនត្រូវបានអនុវត្តន៍ពេញលេញ
- មិនមានការសិក្សាពីផលប៉ះពាល់ ឬក៏សំណាងសម្រាប់សហាគមន៍ផ្នែកខាងលើខាងក្រោម
- មិនមានការសិក្សាពីផលប៉ះពាល់ឆ្លងដែន
    - មិនមានការវិភាគពីការចំនាយ និងផលចំនេញ &ខាត

- បាត់បង់ចំណូលពីការលក់ត្រីប្រមាណ 200 000 តោនក្នុងមួយឆ្នាំ ដែលអាចនាំឱ្យខាតបង់ថវិការពី 200លានដុល្លារ ទៅ 260 លានដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំ (World Fish, 2013)
- រដ្ឋាភិបាលអាចយកពន្ធបានប្រមាណ 29.6 លានដុល្លារនៅពេលគម្រោង LS2 ចាប់ដំណើរការ (Xinhua, 2012)

របបគំហើញ: សិទ្ធិរបស់ជនជាតិភាគតិច

- (FPIC) ទម្រង់ដោយសេរីជាមុន និងផ្តល់ព័ត៌មានសម្រាប់ការឯកភាព ដែលតម្រូវដោយសេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីពីសិទ្ធិជនជាតិភាគតិច
- អ្នកអភិវឌ្ឍន៍គម្រោងត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ និងការពារវប្បធម៌ ប្រពៃណី និងអត្តសញ្ញាណរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច
- អ្នកអភិវឌ្ឍន៍គួរតែគោរពការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិរបស់ជនជាតិភាគតិច

របបគំហើញ: លទ្ធភាពអាស្រ័យផលធនធានធម្មជាតិរបស់សហគមន៍

- លទ្ធភាពរបស់សហគមន៍ក្នុងការប្រើប្រាស់ដី និងធនធានធម្មជាតិត្រូវបានការការពារតាមរយៈច្បាប់ភូមិបាល គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ធនធានទឹក ជលផល និងច្បាប់ព្រៃឈើ
- សហគមន៍ព្រៃឈើ និងជលផលអាចបញ្ឈប់បានលុះត្រាតែសម្រាប់បម្រើ "ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ"
  - ការកាប់ឈើខុសច្បាប់ក្នុងអាងស្តុបទំនប់បំផ្លាញព្រៃឈើ
  - សហគមន៍ត្រូវតែមានបមតិព្រមទាំងចែកចាយរំលែកជាសាធារណៈសម្រាប់ជាផលប្រយោជន៍សាធារណៈ

របបគំហើញ: សិទ្ធិមនុស្ស

- សិទ្ធិសហគមន៍ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានការប្រឹក្សាយោបល់ និងការចូលរួមសម្រេចចិត្តមិនត្រូវបានគោរពពេញលេញ
- LS2 គំរាមកំហែងដល់សិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌
  - សិទ្ធិទទួលបានអាហារ និងជីវជាតិ ទីលំនៅ និងវប្បធម៌
- ក្នុងករណី LS2 សិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ និងប្រមូលផ្តុំសម្រាប់ការតស៊ូមតិដោយសន្តិវិធីត្រូវតែបានធនារ៉ាប់រង។

របបគំហើញ: ច្បាប់ និងគោលនយោបាយប្រទេសចិន

- LS2 មិនបានអនុវត្តន៍តាមស្តង់ដារច្បាប់ប្រទេសចិន: EIA ផ្តល់ព័ត៌មាន និងការប្រឹក្សាយោបល់
- ច្បាប់ប្រទេសចិនស្តីពីការវិនិយោគនៅក្រៅប្រទេស និងសេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការការពារបរិស្ថានចំពោះវិនិយោគក្រៅប្រទេស
- ធ្វើឱ្យការការពារបរិស្ថាន និងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តភាព
  - ចាប់យកជំហានក្នុងការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន

- o គោរពវប្បធម៌ និងជំនឿសាសនាក្នុងតំបន់មូលដ្ឋាន

ការរើទីលំនៅ និងសំណង

- ត្រូវតែសមរម្យ និងយុត្តិធម៌
- ត្រូវអនុឡោមតាមស្តង់ដារសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ រួមទាំងសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានប្រឹក្សាយោបល់ និងការចូលរួម ព្រមទាំងការគោរពចំពោះសិទ្ធិជនជាតិដើមភាគតិច
- សហគមន៍ត្រូវតែមានសភាពដដែល ឬក៏ប្រសើរជាងមុនបន្ទាប់ពីរើលំនៅដ្ឋាន

អនុសាសន៍

- ច្បាប់គោលនយោបាយ និងស្តង់ដារ ដែលប្រើបានទាំងរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមហ៊ុន
  - o អនុសាសន៍លម្អិតសម្រាប់ចំណុចនិមួយៗ

អនុសាសន៍គន្លឹះ

- បញ្ឈប់ការសាងសង់លើLS2 រហូតដល់លក្ខខណ្ឌទាំងអស់អនុឡោមតាមច្បាប់អន្តរជាតិ
- ធ្វើការសិក្សាEIA ថ្មី ដែលមានដំណើរការវាយតម្លៃដ៏ពេញលេញមួយ ចំពោះផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមទាំងអស់ ព្រមទាំងមានការចូលរួមដ៏មានអត្ថន័យពិតប្រាកដជាមួយអ្នកដែលប៉ះពាល់។

Appendix Three: Community Participation by San Vibol, RUPP (In Khmer)

ការសិក្សាពីយន្តការនៃការចូលរួមជាសាធារណៈ និងការផ្តល់សំណងនៃគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍
វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២

I. សេចក្តីផ្តើម

គម្រោងវារីអគ្គិសនី ជាគម្រោងមួយដែលនឹងត្រូវសាងសង់នៅប៉ែកឦសាននៃប្រទេសកម្ពុជាយើង គឺស្ថិតនៅក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែងតែម្តង។ គម្រោងថាមពលផលិត៖ ៤០០មេហ្គាវ៉ាត់

- កំពស់៖ ៧៥ម៉ែត្រ
- ប្រវែង៖ ៦គីឡូម៉ែត្រ
- ទំហំផ្ទៃអាងទឹក៖ ៣៣ ៥៦០ហិកតា
- ចំណាយទុនសាងសង់៖ ៧៨១លានដុល្លាសហរដ្ឋអាមេរិច

❖ មូលហេតុនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

- គម្រោងនេះ មានការវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានពេញលេញ
- ជាគម្រោងដែលទើបទទួលបានការអនុញ្ញាតអោយដំណើរការសាងសង់ជាផ្លូវការ
- ការសិក្សាពីការចូលរួមជាសាធារណៈរបស់ប្រជាជន តួនាទីនិងសកម្មភាពរបស់ស្ថាប័ន ដើម្បីធ្វើអោយការចូលរួមជាសាធារណៈមានភាពល្អប្រសើរ និងការផ្តល់សំណងនៃគម្រោងវារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ មិនទាន់មានអ្នកសិក្សាច្រើននៅឡើយ

❖ គោលបំណងជាក់លាក់

- វិភាគពីតួនាទី របស់ស្ថាប័នក្នុងការចូលរួមចំនែកធ្វើឲ្យការចូលរួមជាសាធារណៈនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន នៃគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ បានល្អប្រសើរ
- វិភាគពីការចូលរួមជាសាធារណៈរបស់ប្រជាជននៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន នៃគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ មុនពេលដំណើរការសាងសង់
- សិក្សាពីសំណងផលប៉ះពាល់ និងការផ្លាស់ទីលំនៅថ្មីនៃគម្រោងអភិវឌ្ឍវារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២

II. វិធីសាស្រ្តសិក្សាស្រាវជ្រាវ

❖ ការជ្រើសរើសទីតាំងសិក្សា

- ភូមិស្រែគរ១ ភូមិស្រែស្រណុក និងភូមិក្បាលរមាស ស្ថិតនៅតាមដងទន្លេសេសាន
- ប្រជាជនមូលដ្ឋានរស់នៅដោយពឹងផ្អែកលើធនធានធម្មជាតិ(ធនធានព្រៃឈើ និងមិនមែនធនធានព្រៃឈើ) ការធ្វើកសិកម្ម និងការនេសាទជាដើម

III. លទ្ធផល និងការពិភាក្សា

❖ **តួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធក្នុងថ្នាក់មូលដ្ឋាន**

- មន្ទីរឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល៖ ជាអ្នកចេញគោលនយោបាយ ត្រួតពិនិត្យលើការវាយតំលៃលើគម្រោង និងការចុះសិក្សាពីទីតាំងលំនៅដ្ឋានថ្មី។
- មន្ទីរធនធានទឹក និងឧតុនិយម៖ រៀបចំប្រព័ន្ធស្រោចស្រពវិស័យកសិកម្ម នៅពេលទទួលបានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់គម្រោង
- មន្ទីរបរិស្ថាន៖ គ្រប់គ្រងទៅលើច្បាប់ការពារបរិស្ថាន និងគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងត្រួតពិនិត្យពីការវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន (EIA) របស់ក្រុមហ៊ុន។
- សាលាស្រុកសេសាន៖ ជាអ្នកសម្របសម្រួល និងលើសកម្មភាពអនុវត្តន៍មួយចំនួននៃគម្រោង
- អាជ្ញាធរភូមិឃុំ៖ មានតួនាទីជាអ្នកតំណាង អ្នកផ្សព្វផ្សាយ និងជាអ្នកសម្របសម្រួលរបស់ប្រជាជនសហគមន៍
- ស្ថាប័នក្រៅរដ្ឋាភិបាល៖ ជាអ្នកសម្របសម្រួល, ជាអ្នកផ្តល់ព័ត៌មាន និងជាអ្នកបង្រៀននូវជំនាញវិជ្ជាជីវៈថ្មីៗដល់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន

❖ **ការចូលរួមជាសាធារណៈ**

- ថ្នាក់មូលដ្ឋាន ៖ គ្រួសារប្រជាជនរងប៉ះពាល់ទាំងអស់ អាជ្ញាធរភូមិឃុំ មន្ត្រីស្ថាប័នថ្នាក់ខេត្ត ស្រុក តំណាងក្រុមហ៊ុន
- ថ្នាក់ស្រុក ៖ តំណាងប្រជាជនរងប៉ះពាល់ អាជ្ញាធរភូមិឃុំ មន្ត្រីស្ថាប័នថ្នាក់ខេត្ត ស្រុក និងតំណាងក្រុមហ៊ុន
- ថ្នាក់ខេត្ត ៖ តំណាងប្រជាជនរងប៉ះពាល់ អាជ្ញាធរភូមិឃុំ មន្ត្រីស្ថាប័នថ្នាក់ខេត្ត ស្រុក និងតំណាងក្រុមហ៊ុន
- ថ្នាក់ជាតិ ៖ តំណាងប្រជាជនរងប៉ះពាល់ មន្ត្រីស្ថាប័នថ្នាក់ខេត្ត ស្រុក តំណាងក្រុមហ៊ុន និងតំណាងអង្គការតិចតួច
- ការចូលរួមជាសាធារណៈនៃ គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២
  - ការចូលរួមជាសាធារណៈបានធ្វើឡើងនៅអំឡុងពេលធ្វើការសិក្សាវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានតំបូង
  - ការចូលរួមជាសាធារណៈត្រូវបានធ្វើឡើង ២ដង
    - ✓ នៅឃុំទទួលរងគ្រោះនីមួយ (ប្រជាជនមូលដ្ឋាន អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អាជ្ញាធរថ្នាក់ខេត្ត ក្រុមវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានតំបូង អ្នកដំណាំងក្រុមហ៊ុន)
    - ✓ នៅខេត្តស្ទឹងត្រែង (ប្រជាជនមូលដ្ឋាន អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អាជ្ញាធរថ្នាក់ខេត្ត ក្រុមវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានតំបូង អ្នកដំណាំងក្រុមហ៊ុន និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល)

❖ **យន្តការនៃការចូលរួមជាសាធារណៈ**

- ភាពខ្វះចន្លោះក្នុងការអនុវត្តនូវយន្តការចូលរួមជាសាធារណៈ

- ធ្វើការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងលទ្ធផលនៃ ការវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមនៃគម្រោង
- ស្ទាបស្ទង់មតិរបស់ប្រជាជន
- និតិវិធីក្នុងការជ្រើសរើសអ្នកចូលរួមមិនទាន់មានប្រសិទ្ធភាព

• ការមិនយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់របស់ប្រជាជនមូលដ្ឋាន ទៅលើការបកស្រាយរបស់អ្នកធ្វើបទបង្ហាញ

❖ **ប្រសិទ្ធភាពនៃការចូលរួមជាសាធារណៈ**

• ការព្រួយបារម្ភរបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋានមិនត្រូវបានលើកឡើងច្រើន
• ការចូលរួមជាសាធារណៈមិនសូវផ្តល់នូវផលប្រយោជន៍ច្រើនសំរាប់ប្រជាជនមូលដ្ឋាន
• បញ្ហាដែលអាចកើតមានឡើងដែលបានបង្ហាញមានតែបញ្ហាផ្លាស់ប្តូរទីតាំងភាគច្រើន
• ចំនេះដឹងមិនសូវផ្តល់ទូលំទូលាយ

❖ **ស្តង់ដានៃការអនុវត្តន៍ការចូលរួមជាសាធារណៈ**

១. និយាយពីសកម្មភាពនៃការសម្រេចចិត្តលើផលប៉ះពាល់ការរស់នៅរបស់ប្រជាជន
២. មានការរួមបញ្ចូលទាំងកិច្ចសន្យាដែលមានឥទ្ធិពលលើការសម្រេចចិត្ត
៣. បង្ហាញពីចំណាប់អារម្មណ៍ និងតម្រូវការអ្នកចូលរួមទាំងអស់
៤.
ដំណើរការសម្របសម្រួលនិងស្វែងរកមនុស្សដែលមានសក្តានុពលទៅលើការសម្រេចចិត្តចំពោះគម្រោង
៥. កំណត់ពីរចនាសម្ព័ន្ធនៃដំណើរការចូលរួមជាសាធារណៈ
៦. ផ្តល់អោយនូវព័តមានដែលប្រជាជនចង់ដឹងដើម្បីអោយការចូលរួមមានអត្ថ ប្រយោជន៍
៧. ដំណើរការនៃការចូលរួមជាសាធារណៈដែលការចូលរួមមានឥទ្ធិពលលើការ

• ការចូលរួមជាសាធារណៈនៃគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ មិនបានស្របតាមស្តង់ដារដែលបានរៀបចំ ឡើងដោយ IAPP(International Association for Public Participation)
    - អំណាចប្រជាជនមិនសូវបានលើកកម្ពស់
    - ការចូលរួមរបស់ប្រជាជនមិនមានឥទ្ធិពលក្នុងការសម្រេចចិត្ត
    - ពេលវេលាក្នុងការរៀបចំការចូលរួមជាសាធារណៈខ្លី
    - គុណសម្បត្តិនៃគម្រោងបានលើកឡើងច្រើន

❖ **ព័ត៌មាន និងជម្រើសនៃការផ្តល់សំណង**

• ជម្រើសក្នុងការផ្តល់ និងទទួលសំណងពីគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍មាន២ គឺ
    - សំណងជាលុយ៖ ទាំងផ្ទះ ដីភូមិ ដីកសិកម្ម ដំណាំគិតជាលុយទាំងអស់
    - សំណងជាទ្រព្យសម្បត្តិ៖ មានផ្តល់ផ្ទះទំហំ ៦៤ ម៉ែតការ៉េ (សម្រាប់មនុស្ស៨នាក់) ដីភូមិ០,៥ហិចតា ដីកសិកម្ម៥ហិចតា និងដំណាំគិតជាលុយ

- ❖ ទស្សនៈរបស់ប្រជាជនលើផែនការនៃបែងចែកផលចំនេញ
- ការដឹកជញ្ជូន
- ប្រជាជនទទួលបានសេវាសាធារណៈ
- ដីស្រែ ចំការ និងដីផ្ទះ
- ប្រាក់ចំណូល

- ❖ **ទីតាំងលំនៅឋានថ្មី**
- ចំពោះភូមិស្រែស្រណុក មានទីតាំង២ គឺPK479 - PK480 និង PK495 - PK503 (នៅតាមផ្លូវជាតិ៧៨)
- ចំនែកឯភូមិស្រែគរ១ ក៏មាន២ទីតាំងដែរគឺ ចំងាយពីភូមិចាស់១៥គីឡូម៉ែត និងនៅភូមិញ៉ឺន

IV. សន្និដ្ឋាន

- ទោះបីជាមានការចូលរួមជាសាធារណៈក៏ដោយ ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានមិនសូវទទួលបានផលប្រយោជន៍នេះទេ និងមិនសូវមានប្រសិទ្ធិភាបប៉ុន្មាននោះទេ ពីព្រោះប្រជាជនពុំសូវទទួលបានព័ត៌មានច្បាស់លាស់ និងធ្វើការបញ្ចេញយោបល់ច្រើននៅពេលធ្វើការចូលរួមជាសាធារណៈ។
- រីឯផែនការក្នុងការផ្តល់សំណងវិញ ហាក់បីដូចជាមានលក្ខណៈល្អប្រសើរ(គោលនយោបាយច្បាស់ និង តាមទីផ្សារ)
- សំណង (ប្រាក់ និងជាទ្រព្យសម្បត្តិ) និងផលចំនេញ

- ❖ អនុសាសន៍
- រៀបចំសិក្ខាសាលាឲ្យបានច្រើន ស្តីពីការអភវឌ្ឍវារីអគ្គិសនី នៅតំបន់ជនបទដែលនៅតាមដងទន្លេ
- ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគគួរតែមានគោលការណ៍ ក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានពីគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ វារីអគ្គិសនីឲ្យបានគ្រប់ផ្នែក និងច្បាស់លាស់មុនពេលអនុវត្តគម្រោង
- ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ គួរតែពង្រឹងក្នុងការរៀបចំ និងការអនុវត្តផែនការក្នុងការចូលរួមជាសាធារណៈ
- ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ ត្រូវបង្កើនសម្លេងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីឲ្យពួគគាត់មានលទ្ធភាពទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការអភិវឌ្ឍ។
- ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ គួរតែផ្តល់ឯកសារដែលទាក់ទងនិងគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជាភាសាជាតិ (ភាសាខ្មែរ)
- ប្រជាជនជនមូលដ្ឋាន គួរតែយកចិត្តទុកដាក់ទទួលយកនូវព័ត៌មានទាំងអស់ដែលអាច ជះឥទ្ធិពលលើកំរិតជីវៈភាពរបស់ពួគគាត់ អំឡុងពេលចូលរួមជាសាធារណៈ

Appendix Four: Key Results of Community-based Research by Ms. Nen Sokhet, Community Researcher (In Khmer)

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវដោយសហគមន៍ស្តីពីការសាងសង់ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២

គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីស្វែងរកការពិត ពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ស្តីពីការកាប់ឈើសំអាតផ្ទៃអាងស្តុកទឹក ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី និងផែនការសំណងចំពោះប្រជាពលរដ្ឋ ដែលនឹងរងផលប៉ះពាល់ដោយសារ ការអភិវឌ្ឍន៍ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២។

សំណួរស្រាវជ្រាវ

គឺបានផ្តោតសំខាន់ទៅលើការទទួលបានព័ត៌មានរបស់សហគមន៍ ដែលកំពុងរស់នៅក្នុងតំបន់គំរោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២។ តើប្រជាពលរដ្ឋទទួលបានព័ត៌មានកំរិតណា ចំពោះសកម្មភាពសំអាតផ្ទៃអាងស្តុកទឹក? តើពួកគាត់បានដឹងពីកន្លែងតាំងទីលំនៅថ្មីហើយឬនៅ? តើមានការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណ:ហើយឬនៅ ពាក់ព័ន្ធនឹងគោលការណ៍សំណងដែលសភាជាតិបានអនុមតិរួចហើយកាលពីដើមឆ្នាំ២០១៣?

វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ស្រាវជ្រាវតាមឯកសារដែលមានស្រាប់ មានដូចជា របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរបស់វេទិកាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីកម្ពុជា (NGO Forum) របាយការណ៍សិក្សាវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងតាមរយ:គេហទំព័រ។

- ចុះប្រមូលព័ត៌មានជាមួយសហគមន៍ដែលត្រូវទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោងទាំងផ្នែកខាងក្រោមទំនប់ និងផ្នែកខាងលើទំនប់។
- សិក្សាពីផែនទីភូមិ ដើម្បីចង់ដឹងពីទីតាំងថ្មីដែលត្រូវបានស្នើសុំដោយអ្នកភូមិ។

ទំហំនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ គឺបានជ្រើសរើសភូមិចំនួន៥៖

- ភូមិស្រែគរ១
- ភូមិស្រែគរ២
- ភូមិក្បាលរមាស
- ភូមិស្រែស្រណុក
- ភូមិភ្លុក

យុំចំនួន៣ រួមមាន៖

- ឃុំភ្លុក
- ឃុំស្រែគរ
- ឃុំក្បាលរមាស(ស្ថិតក្នុងស្រុកសេសាន ខេត្តស្ទឹងត្រែង)

លទ្ធផលរំពឹងទុក

ការសិក្សានេះ

និងក្លាយជាឧបករណ៍មួយសម្រាប់សហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ បានសិក្សាស្រាវជ្រាវដោយខ្លួនឯង ក្នុងគោលបំណងដើម្បីបង្ហាញ អំពីការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់សហគមន៍ និងធ្វើឲ្យពួកគាត់មានទំនុកចិត្តក្នុងការតស៊ូមតិ ពីកំរិតមូលដ្ឋានទៅដល់ថ្នាក់ជាតិ ដោយផ្អែកលើលទ្ធផលស្រាវជ្រាវរបស់ពួកគាត់ផ្ទាល់ និងការពិភាក្សាជាមួយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

សង្ខេបប្រវត្តិគំរោង

ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ ជាគម្រោងខ្នាតធំដំបូងបង្អស់មួយ ដែលស្ថិតនៅភាគឦសាននៃប្រទេសកម្ពុជា។ ទំនប់នេះមានទីតាំងបិតនៅក្នុងភូមិភ្លុក ឃុំភ្លុក ស្រុកសេសាន ខេត្តស្ទឹងត្រែង មានចម្ងាយប្រហែល១,៥គីឡូម៉ែត្រ ខាងក្រោមចំនុចប្រសព្វទន្លេសេសាន និងទន្លេស្រែពក។ ទំនប់នេះមានសមត្ថភាពផលិតថាមពលអគ្គិសនីបាន៤០០មេហ្គាវ៉ាត់ ឬ ជាមធ្យម ១៩៥៣,៩លានគីឡូវ៉ាត់ម៉ោងក្នុង១ឆ្នាំ។ គម្រោងនេះ តំរូវឲ្យប្រជាពលរដ្ឋចំនួន៥ភូមិត្រូវធ្វើការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅថ្មី ដោយសារភូមិទាំងនោះ បិតនៅក្នុងផ្ទៃនៃអាងស្តុកទឹកចំណុះ ១,៧៩លានម៉ែត្រគូប លើផ្ទៃដីព្រៃសរុប ៣៦ពាន់ហិកតា។ ទំនប់នេះ ត្រូវបានវិនិយោគជាលក្ខណៈ BOT (សាងសង់ ប្រតិបត្តិការ ផ្ទេរ)។

ការរកឃើញ

១. ការកាប់ឈើសំអាតផ្ទៃអាងស្តុកទឹក

- ការកាប់ឈើសំអាតផ្ទៃអាងស្តុកទឹកត្រូវបានចាប់អនុវត្តនៅអឡុងខែមេសា ឆ្នាំ២០១៣ ដោយក្រុមហ៊ុនមួយឈ្មោះអាង អែន អាសូស៊ីអេស៊ិន ឡយ័រ ខូអិលធីឌី (ANG & Association Lawyer Co.,ltd)
- ប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅផ្នែកខាងក្រោមនៃទំនប់ គឺមិនបានទទួលព័ត៌មានស្តីពីការកាប់ឈើសំអាតផ្ទៃអាងទេ។
- ប្រជាពលរដ្ឋដែលកំពុងនៅក្នុងអាងស្តុកទឹក ភាគច្រើនមិនបានដឹងពីផែនការសំអាតអាងស្តុកទឹក ពួកគាត់គ្រាន់តែបានដឹងពីព័ត៌មានស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍ទំនប់វារីអគ្គិសនីក្នុងតំបន់ដែល ពួកគាត់កំពុងរស់នៅតែប៉ុណ្ណោះ។
- ប្រជាពលរដ្ឋមិនបានទទួលព័ត៌មានច្បាស់លាស់ពីទំហំពិតប្រាកដរបស់អាងស្តុកទឹក។
- ការដឹកជញ្ជូនឈើរបស់ក្រុមហ៊ុន បានធ្វើឲ្យផ្លូវ ស្ពានចូលភូមិខូចខាតយ៉ាងខ្លាំង។
- អ្នកភូមិបានប្រាប់ឲ្យដឹងថា មានការកាប់ឈើយ៉ាងអនាធិប្បតេយ្យ នៅខាងក្រៅអាងស្តុកទឹក រួចហើយដឹកជញ្ជូនចូលមកក្នុងតំបន់អាងស្តុកទឹក។
- ការអនុវត្តន៍សកម្មភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន គឺធ្វើឡើងដោយមានការលាក់លៀម និងព្យាយាមបិទបាំងព័ត៌មាន។
- រដ្ឋាភិបាលបានចេញ ស.ជ.ណ ដើម្បីឲ្យក្រុមហ៊ុនផ្អាកសកម្មភាពកាប់ឈើសំអាតអាងស្តុកទឹក ក្នុងខែតុលា ឆ្នាំ២០១៣ ដើម្បីឲ្យមន្ត្រីបច្ចេកទេសចុះវាស់វែង និងកំណត់ព្រំប្រទល់អាងស្តុកទឹកឲ្យបានច្បាស់លាស់។

➢ ប៉ុន្តែ ទោះបីជាមាន ស.ជ.ណ ក៏ដោយ ក្រុមហ៊ុនមិនបានផ្អាកសកម្មភាពរបស់ខ្លួនទេ ដោយបានប្តូររូបភាពពីការអនុវត្តន៍ផ្ទាល់ មកជាបំផុសឲ្យប្រជាជនកាប់ឈើលក់ឲ្យក្រុមហ៊ុន។

២. ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី

➢ ប្រជាពលរដ្ឋទាំង៩ភូមិ ដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅថ្មី រហូតមកដល់ពេលនេះ គឺនៅមិនដឹងថាត្រូវទៅកន្លែងណាឲ្យពិតប្រាកដនោះទេ។

➢ មិនមានការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ អំពីផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋដែលនិងត្រូវធ្វើការផ្លាស់ប្តូរ។

➢ ជម្រើសរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលបានស្នើសុំ សម្រាប់កន្លែងតាំងទីលំនៅថ្មី ក៏មិនមានការឆ្លើយតបពីសំណាក់រាជ រដ្ឋាភិបាល និងក្រុមហ៊ុន។

➢ ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិក្របីជ្រុំ និងខ្សាច់ថ្មី ហាក់នៅស្រពិចស្រពិល ថាតើភូមិរបស់ពួកគាត់និងធ្វើការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងឬអត់ បើទោះជាការផ្សព្វផ្សាយពីដំបូងរបស់ក្រុមហ៊ុនថា ភូមិរបស់ពួកគាត់នឹងមិនលិចទឹកនោះទេ។

➢ ចំណែកប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅផ្នែកខាងក្រោមនៃទំនប់គឺ មិនមានផែនការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅទេ ប៉ុន្តែពួកគាត់បានប្រាប់ឲ្យដឹងថា ភាគីក្រុមហ៊ុនបានផ្សព្វផ្សាយដល់ពួកគាត់ ពីការជម្លៀសបណ្តោះអាសន្នក្នុងពេលដំណើរការសាងសង់ (បំផ្ទុះថ្មគ្រិះទំនប់) មានគ្រួសារមួយចំនួនត្រូវជម្លៀសចេញពីភូមិ ដើម្បីសុវត្ថិភាព ហើយក្រុមហ៊ុននិងរៀបចំទីកន្លែងសុវត្ថិភាពសម្រាប់អ្នកភូមិ និងចេញថ្លៃសំណងចំពោះការខូចខាតជាក់ស្តែង។

៣. ផែនការ និង គោលការណ៍សំណង

➢ រដ្ឋសភាជាតិនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានអនុមតិច្បាប់ និង គោលការណ៍សំណងចំពោះគំរោង ទំនប់វារីអគ្គិសនី សេសានក្រោម២ នៅដើមឆ្នាំ ២០១៣ ប៉ុន្តែប្រជាពលរដ្ឋដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ នៅមិនទាន់ទទួលបានការផ្សព្វផ្សាយ លំអិតណាមួយស្តីពីគោលការណ៍សំណងដែលពួកគាត់និងទទួលបាននៅឡើយទេ។

➢ ប្រជាពលរដ្ឋដែលរងផលប៉ះពាល់ទាំង៩ភូមិ គ្រាន់តែបានដឹងថា គេនិងសង់ផ្ទះឲ្យ១ខ្នង (ទំហំផ្ទះអាស្រ័យលើចំនួនសមាជិកគ្រួសារ) ដីភូមិ ៥០ម x ១០០ម ដីស្រែ ៥ហិកតា ដីចំការ ១ហិកតា ប៉ុន្តែពួកគាត់អត់ទាន់ដឹងថានៅទីកន្លែងណា និងពេលណា ត្រូវផ្លាស់ប្តូរពិតប្រាកដនោះទេ។

➢ ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិក្របីជ្រុំ និងខ្សាច់ថ្មី មានការព្រួយបារម្ភជាខ្លាំងចំពោះគោលការណ៍សំណង ពីព្រោះពួកគាត់មិនទាន់ដឹងច្បាស់ថា តើពួកគាត់មានឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីប្រជាជនដែលនិងត្រូវទទួលបានសំណងដែរឬអត់

ការសន្និដ្ឋាន

គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ គឺជាគម្រោងខ្នាតធំទី១ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាគម្រោងមួយពិតប្រាកដ មានផែនការច្បាស់លាស់ និងមានដំណើរការឆ្ពោះទៅមុខគួឲ្យកត់សំគាល់ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៧។ គម្រោងនេះបានធ្វើការសិក្សាវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានបឋមនៅឆ្នាំ ២០០៨ និង សិក្សាវាយតំលៃពេញលេញក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ប៉ុន្តែអ្វីដែលជាការកត់សំគាល់នោះគឺ

- ក្រុមហ៊ុនដែលទទួលបានសិទ្ធិក្នុងការកាប់ឈើសំអាតផ្ទៃអាងស្តុកទឹក ព្យាយាមបិទបាំងព័ត៌មានចំពោះសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ។
- មានការប្រមូលទិញឈើយ៉ាងអនាធិប្បតេយ្យពីខាងក្រៅនៃតំបន់អាងស្តុកទឹក។
- មានការរារាំងពីសំណាក់បុគ្គលិកក្រុមហ៊ុន និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (ប៉ូលីសប៉ុស្តិ៍) ក្នុងការរៀបចំការប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសហគមន៍ដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ ជាមួយមន្ត្រីអង្គការសង្គមស៊ីវិល។
- ផែនការ, ទីកន្លែងតាំងទីលំនៅថ្មី និងគោលការណ៍សំណងនៅមិនទាន់បានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណ:ទៅដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងតំបន់អនុវត្តគម្រោង។
- រាល់សំណូមពរ និងការស្នើសុំរបស់អ្នកភូមិ នៅមិនទាន់មានការឆ្លើយតប ពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏ដូចជា ភាគីក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ។
- **ដូច្នេះ តម្លាភាព, គណនេយ្យភាព, សេរីភាពក្នុងការទទួលបានព័ត៌មាន និងការចូលរួមសម្រេចចិត្តរបស់សហគមន៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ គឺពិតជាមាន សារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីធ្វើឲ្យការអភិវឌ្ឍន៍មួយ មាននិរន្តភាព។**

សំណូមពរ

- ផ្សព្វផ្សាយពីច្បាប់ និងគោលការណ៍ផ្សេងៗជាសាធារណ:
- ការអនុវត្តសកម្មភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនត្រូវធ្វើឡើងដោយបើកចំហដើម្បីងាយស្រួលសហគមន៍ចូលរួមតាមដានត្រួតពិនិត្យ។
- ក្រុមហ៊ុនត្រូវអនុវត្ត ទៅតាមច្បាប់ដែលបានចែង និងទាន់ពេលវេលា។
- រៀបចំវេទិកាសាធារណ:ដើម្បីឲ្យសហគមន៍មានឪកាសសម្តែងមតិយោបល់របស់ពួកគាត់។
- ក្រុមហ៊ុនត្រូវគោរពទៅលើប្រពៃណី វប្បធម៌របស់សហគមន៍។

បច្ចុប្បន្ន ២០១៤

- សហគមន៍ក្នុងតំបន់គម្រោងបដិសេធចំពោះការតាំងទីលំនៅថ្មី ពិសេសនៅភូមិក្បាលរមាស និងភូមិស្រែគរ ១ និងស្រែគរ ២ ដោយនិយាយថា "សូមលុបចោលគម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២
- សហគមន៍ភូមិក្បាលរមាស និងស្រែគរ ១ និងស្រែគរ២បានរៀបចំសេចក្តីថ្លែងការណ៍បើកចំហរ និងដាក់ជូនគណ:ដោះស្រាយផលប៉ះពាល់នៅថ្នាក់ខេត្តស្ទឹងត្រែង ថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីបដិសេធការតាំងទីលំនៅថ្មី
- សហគមន៍បានប្រមើមើលឃើញថា គម្រោងនេះ នឹងធ្វើឲ្យមានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ជីវភាពសហគមន៍ សង្គម និងបរិស្ថាន ជាហេតុធ្វើឲ្យសហគមន៍មានគោលជំហរតែមួយ គឺមិនត្រូវការគម្រោងនេះ និងសុំឲ្យរដ្ឋាភិបាលលុបចោល គម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២

Appendix Five: Current Status of Lower Sesan 2 Hydro Dam Development by Mr. Meach Mean (In Khmer)

បច្ចុប្បន្នភាពនៃគំរោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២

ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ

- ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧៖ អនុស្សរណៈយោគយល់គ្នាមួយ (MOU) ត្រូវបានចុះហត្ថលេខារវាងអគ្គិសនី វៀតណាម (EVN) និងក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលនៃរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឲ្យក្រុមហ៊ុនអគ្គិសនីវៀតណាមធ្វើការសិក្សាពីលទ្ធភាពនៃការសាងសង់ទំនប់។
- ឆ្នាំ២០០៨ -២០០៩៖ ករណីសិក្សាពីលទ្ធភាពនៃការសាងសង់ទំនប់ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយសាខាក្រុមហ៊ុនអគ្គិសនីវៀតណាម គឺភីអ៊ីស៊ីស៊ីមួយ (PECC1)
- ខែមករា ដល់ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨៖ ការសិក្សាពីហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមត្រូវបានធ្វើឡើងដោយទីប្រឹក្សាកម្ពុជា(KCC)។
- ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០៖ របាយការណ៍សិក្សាហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានរបស់គម្រោងត្រូវបានអនុម័ត។
- ខែមេសា ឆ្នាំ២០០១៖ ក្រុមហ៊ុនសាងសង់ទំនប់វារីអគ្គិសនីកម្ពុជា វៀតណាមដែលមានភាគហ៊ុនពីក្រុមហ៊ុនរ៉ូយ៉ាល់គ្រុប៤៩% និងអគ្គិសនីវៀតណាមអន្តរជាតិ (EVNI)៥១% ត្រូវបង្កើតនិងទទួលស្គាល់ថា ជាអ្នកអភិវឌ្ឍទំនប់វារីអគ្គិសនីមួយនេះ។ ក្រោយមកបានចុះបញ្ជីជាផ្លូវការថា ក្រុមហ៊ុនទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ ខូអិលធីឌី(Hydro Power Lower Sesan 2 Co. ltd.) ក្នុងឆ្នាំ២០០១១ ដោយក្រុមហ៊ុនរ៉ូយ៉ាល់គ្រុប។
- ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២៖ ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ ត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ កិច្ចព្រមព្រៀងសាងសង់ត្រូវបានចុះហត្ថលេខារវាងក្រុមហ៊ុនរ៉ូយ៉ាល់គ្រុប និងក្រុមហ៊ុនហាដ្រូឡានឆាងអ៊ិនធើណាសិនណាល់អ៊ិននើជី(Hydrolancang Internal Energy)។
- ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣៖ ច្បាប់របស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាអំពីការទូទាត់សំណងលើគម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ត្រូវបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភាជាតិ។
- ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣៖ កាសែតសារព័ត៌មានក្នុងស្រុកមួយបានចេញផ្សាយថា អាង &អាសូស៊ីអេសិន ឡោយើ ខូអិលធីឌី (Ang & Associate Lawer Co. ltd.) គឺជាក្រុមហ៊ុនដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អ្នកឧកញ្ញាគិតម៉េង និងដែលបានកំពុងតែសំអាតផ្ទៃអាងស្តុកទឹករបស់ទំនប់វារីអគ្គិសនី។
- ខែមករាឆ្នាំ 2014៖ បទបញ្ញានិងនីតិវិធីច្បាប់សម្រាប់ដោះស្រាយគោលនយោបាយសំណង និងការតាំងទីលំនៅថ្មីត្រូវបានអនុម័តដោយក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល

(ពីមុនគឺក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និថាមពល ប្តូរមកជាក្រសួង រ៉ែ និងថាមពល) ។ គោលនយោបាយដំណោះស្រាយសំណងសម្រាប់ផលប៉ះពាល់នៃគម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ ត្រូវបានរៀបចំដោយក្រុមហ៊ុនទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ អិលធីឌី។

-
- ខែកុម្ភៈឆ្នាំ 2014៖ ការសាងសង់ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២បានចាប់ផ្តើម។
- ខែមិនាឆ្នាំ 2014៖ គណៈកម្មាធិការសម្រាប់អនុវត្តន៍ការដោះស្រាយផលប៉ះពាល់នៃទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ ត្រូវបានបង្កើតឡើង និងអនុម័តដោយអភិបាលខេត្តស្ទឹងត្រែង។

កំរិតថ្នាក់ជាតិ

ការកែគំរូប្លង់ថ្មីរបស់ទំនប់សេសានក្រោម២

ថ្មីៗនេះយើងបានឮថាមានរបាយការណ៍ថ្មីមួយ ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនិងបានកែប្រែនៃគំរូប្លង់របស់ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២សាជាថ្មី ។ ហើយគំរូប្លង់ទំនប់ថ្មីនោះ វាអាចធ្វើឲ្យមានប្រលោះលំហូរចេញបានងាយស្រួលរបស់កំណាក់ រីល្បប់ភក់ ដែលវាអាចជាការល្អប្រសើរជាងគំរូប្លង់ចាស់ ដែលរចនាឡើងបែបរាំងខ្ទប់នៃកំណាក់និងល្បប់ភួក។ រួចហើយគំរូប្លង់ថ្មីនោះទៀតសោធក៏ត្រូវបានកាត់បន្ថយផងដែរនូវកំពស់របស់ទំនប់ប្រមាណជា១០ម៉ែត្រផងដែរ។ ហើយវាអាចកាត់បន្ថយបាននូវហេតុប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានបានយ៉ាងច្រើនចំពោះបរិស្ថានធម្មជាតិក៏ដូចជាបរិស្ថានសង្គម គឺវាអាចបញ្ជាសបាននូវការរុះរើតាំងទីលំនៅសាជាថ្មីរបស់អ្នកស្រុកនៅក្នុងតំបន់គំរោងបានមួយចំនួនទៀតផង។

សំនួរ សួរថា:

១.ហេតុអ្វីបានជារដ្ឋាភិបាលមិនយកនូវគំរូប្លង់ថ្មីនោះមកអនុវត្ត និងផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ?

ជាក់ស្តែងនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំផ្សព្វផ្សាយកាលពីថ្ងៃទី៨ខែ១២ឆ្នាំ២០១៣ នៅភូមិស្រែគរ១ មានអ្នកចូលរួមប្រជុំប្រមាណ៨០ ក្នុងនោះស្ត្រីជា៥០នាក់ ក្នុងចំណោម ប្រជាជនសរុប២៥៦គ្រួសារក្នុងភូមិ គឺមានន័យថាអាចស្មើនឹងប្រមាណ៣០%តែប៉ុណ្ណោះ។

ជាលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំផ្សព្វផ្សាយនោះគឺមានតែប្រជាជនចំនួន៩នាក់ប៉ុណ្ណោះ ដែលបានលើកដៃទទួលយកគោលនយោបាយសំណង តាមការកំណត់ដោយឯកសារសំណង ក្នុងចំណោមអ្នកចូលរួម៨០នាក់ ម្យ៉ាងទៀតអ្នកដែលលើកដៃទទួលយកតាមគោលការណ៍នោះគឺសុទ្ធតែបុរសៗទៀតផង។

សំណូមពរ:

១. សំណូមពរសុំឲ្យផ្អាករាល់សកម្មភាពដែលបំរើឲ្យការសាងសង់ទំនប់សេសានក្រោម២នេះមួយរយៈរងចាំការព្រមព្រាងគ្នាជាមុនសិន

២. សូមឲ្យមានការសិក្សាវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានសារថ្មី ដោយមានចូលរួមពីគ្រប់ភាគីពាក់ពន្ធ័ ជាពិសេសគឺសហគមន៍ដែលនឹងរងគ្រោះដោយសារគំរោង។

លទ្ធផលប្រៀបធៀបរវាងគំរោង២ គឺទំនប់សាយ៉ាបូរី នៅឡាវ និងទំនប់សេសានក្រោម២

	Lower Sesan 2 Dam	Xayaburi Dam
Project Profile: គំរោង	សេសានក្រោម២	សាយ៉ាប៊ូរី
Dam capacity,សមត្ថភាពផលិត	400 MW/100MW	1,285 MW
Height: កំពស់	40 meters	32 meters
Length: ប្រវែងនៃទួទំនប់	8,000 meters	820 meters
Full Supply Level: កំរិតកំពស់ទឹកពេញទំនប់	75 meters,ធៀបនឹងនីវូទឹកសមុទ្រ	75 meters
Cost: តំលៃទំនប់	៩៧៧ Million USD លាន	3.8 billion USD កោដ
Type: ប្រភេទទំនប់	Storage បង្កើតជាអាងស្តុកទឹក	Run-of-the-River លំហូរតាមធម្មជាតិ
People Resettled: ចំនួនប្រជាជនត្រូវជំលាសចេញ	About 5,000 people នាក់	About 2,100 people នាក់
Construction Period: រយៈពេលសាងសង់	5 years ឆ្នាំ	8 years ឆ្នាំ
Build-Operate-Transfer (BOT) Agreement: រូបមន្តនៃកិច្ចសន្យា	45 years(40 years of operation)	41 years (29 years of operation)
Reservoir size: ទំអាងស្តុកទឹក	33,560 ha ហិចតា	4,900 ha ហិចតា
Revenue for government: ចំណូលពីការបង់ពន្ធចូលថវិកាជាតិ	Estimated at 29.5 million USD in taxes per year (មិនទៀងទាត់អាចចុះជាងនេះ)	Estimated at 676-806 million USD per year
Fish species threatened with extinction	56	41
Fish catch impact	9.3 percent of the Mekong River Basin	23-100 fish species will no longer be able to migrate (the percent is unclear)
Blocked Sediment Flow	6-8%	Unclear

Earthquake risk:	5.3 Richter Scale earthquake was in 1973	4.7 Richter Scale earthquake was in February 2011

Appendix 6: Welcome Remark in Khmer by Mr. Tek Vannara

មតិស្វាគមន៍

លោក តឹក វណ្ណារ៉ា នាយកប្រតិបត្តិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីកម្ពុជា

ថ្លែងក្នុងពិធីផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍សិក្សាស្រាវជ្រាវដោយសហគមន៍

ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២

ថ្ងៃទី ៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤

សណ្ឋាគារអ៊ឹមភើរៀលហ្គាដិន ភ្នំពេញ

សូមគោរព៖

- ឯកឧត្តម តំណាងព្រឹទ្ធសភា និងរដ្ឋសភាជាតិ
- ឯកឧត្តម ទា ជុប អនុរដ្ឋលេខាធិកាក្រសួងបរិស្ថាន
- ឯកឧត្តម តំណាងអភិបាលនៃគណៈអភិបាលខេត្តស្ទឹងត្រែង និងអាជ្ញាធរថ្នាក់ក្រោមជាតិ
- តំណាងបណ្ដាស្ថានទូត និងដៃគូរអភិវឌ្ឍន៍នានា
- លោកពូ អ្នកមីង បងប្អូនតំណាងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន
- និងតំណាងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិដែលមានវត្តមាននៅទីនេះ!

តាងនាមអោយសម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជា និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីកម្ពុជា ខ្ញុំបាទមានមោទនភាពជាខ្លាំង ដែលសមាជិកសហគមន៍ទន្លេសេសាន បុគ្គលិក និងសមាជិកសម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជាយើងបានខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងខ្លាំង ដើម្បីធ្វើអោយការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបានលេចចេញជារូបរាងឡើង និងទទួលបានជោគជ័យដូចដែលលោក-លោកស្រី នឹងបានជ្រាបនៅពេលបន្តិចទៀតនេះ តាមរយៈនៃការធ្វើបទបង្ហាញ របស់តំណាងសហគមន៍មកពីទន្លេសេសាន និងស្រែពក ដែលបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការស្រាវជ្រាវ នេះ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ផ្តួចផ្តើមឡើងដោយសហគមន៍ទន្លេសេសាន និងមានការគាំទ្រពីអង្គការសមាជិកសម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជាដូចជាបណ្ដាញការពារទន្លេសេសាន ស្រែពក សេកុង(3SPN) សមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និងវប្បធម៌ (CEPA) និងវេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីកម្ពុជា (NGO FORUM) កាលពីដើមឆ្នាំ២០១៤កន្លងទៅក្នុងគោលបំណង ស្វែងរកការពិតពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នស្តីពីការកាប់ឈើសំអាតផ្ទៃអាងស្តុកទឹក ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី និងផែនការសំណងចំពោះប្រជាពលរដ្ឋដែលនឹងរងផលប៉ះពាល់ ដោយសារការអភិវឌ្ឍទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២។

ម្យ៉ាងទៀត យើងក៏ចង់ដឹងពីលទ្ធភាពនៃការទទួល បានព័ត៌មានរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលកំពុងរស់នៅក្នុងតំបន់គំរោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ និង យន្តការដោះស្រាយគោលការណ៍សំណងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា រួមទាំងសាមីក្រុមហ៊ុនដែលទទួលបាន សិទ្ធិវិនិយោគ។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក-លោកស្រី ឮ មីង និងបងប្អូនទាំងអស់ជាទីគោរពរាប់អាន!

យោងតាមលទ្ធផលនៃការសិក្សាដោយសហគមន៍បង្ហាញថា គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២ គឺជាគម្រោងខ្នាតធំទី១នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយជាគម្រោងមួយពិតប្រាកដមានផែនការច្បាស់លាស់ និងមានដំណើរការសកម្មភាពឆ្ពោះទៅមុខគួរឲ្យកត់សម្គាល់ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៧មក។ គម្រោងនេះបានធ្វើការសិក្សាវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានបឋម និងពេញលេញដោយបានបញ្ចប់ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ប៉ុន្តែអ្វីដែលជាការកត់សម្គាល់នោះគឺការអនុវត្តសកម្មភាពជាក់ស្តែងនៃទីតាំងគំរោងនៅមានចន្លោះប្រហោងមួយចំនួន ដូចជាការបិទបាំងព័ត៌មានជាមួយសហគមន៍ក្នុងតំបន់អំពីការសំអាតព្រៃផ្ទៃអាងស្តុកទឹក ដែលក្រុមហ៊ុនទទួលបានសិទ្ធិក្នុងការកាប់ឈើ មានការប្រមូលទិញឈើខុសច្បាប់យ៉ាងអនាធិបតេយ្យនៅខាងក្រៅតំបន់អាងស្តុកទឹក មានការសួរនាំច្រើនពីសំណាក់បុគ្គលិកក្រុមហ៊ុន ជាពិសេសអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (ប៉ូលីសប៉ុស្តិ៍) ពេលដែលក្រុមការងារអង្គការសង្គមស៊ីវិលចុះប្រជុំជាមួយអ្នកភូមិ ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានស្តីពីការវិវត្តន៍របស់គម្រោង។ ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីរបស់ភូមិដែលត្រូវប៉ះពាល់ដោយអាងស្តុកទឹកនៅមិនទាន់ ច្បាស់លាស់ អ្នកភូមិមិនដឹងថាពួកគាត់ត្រូវទៅទីណា សំណូមពរ និងជម្រើសសម្រាប់ទីតាំងថ្មីរបស់ពួកគាត់ ក៏មិនទាន់មានការឆ្លើយតប។ ច្បាប់ស្តីពីគោលការណ៍សំណងនៅមិនទាន់បានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈដល់សហគមន៍ក្នុងតំបន់គម្រោង ហើយអ្នកភូមិនៅផ្នែកខាងលើនៃទំបន់ដែលឋិតក្នុងតំបន់នៃអាងស្តុកទឹក គឺនៅមានភាពស្រពិចស្រពិលមិនច្បាស់ថាតើភូមិចំនួនប៉ុន្មានដែលត្រូវធ្វើការផ្លាស់ប្តូរតាំងទីលំនៅថ្មី។ ដូច្នេះតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព ជាពិសេសការទទួលបានព័ត៌មានជាក់លាក់ និងការចូលរួមសម្រេចចិត្តរបស់សហគមន៍រងផលប៉ះពាល់ និងអ្នកពាក់ពន្ធ័ក្នុងការអភិវឌ្ឍគម្រោងនេះ គឺពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដើម្បីសំរេចថាតើគួធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ រឺបញ្ឈប់គំរោងនេះ ដើម្បីធានាចំពោះរការអភិវឌ្ឍប្រកបនិរន្តរភាព។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក-លោកស្រី ឮ មីង និងបង ប្អូនទាំងអស់ជាទីគោរពរាប់អាន

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះក្រសួងបរិស្ថាន និងស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល រដ្ឋសភាជាតិ ព្រឹទ្ធសភាជាតិ អាជ្ញាធរថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដែលតែងតែផ្តល់កិត្តិយសចូលរួមពិភាក្សានៅគ្រប់កម្មវិធីដែលរៀបចំឡើងដោយ វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល

ស្តីពីកម្ពុជា និងបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលក្នុងការទំនាក់ទំនងក៏ដូចជា បានចូលរួមចំណែកធ្វើអោយធ្វើអោយគ្រប់ការងារទាំងអស់របស់វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលយើងទទួលបានជោគជ័យរហូតមក។

ថ្ងៃនេះ ជាឱកាសល្អ ដោយក្រុមការងារសហគមន៍ទន្លេសេសាន អង្គការជាសមាជិកសម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជា និងមន្ត្រីរបស់ NGOF បានបញ្ចប់ជាស្ថាពរនូវការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ និងបានធ្វើការបោះពុម្ពផ្សាយ រួចរាល់ទាំងភាសាខ្មែរ និងភាសាអង់គ្លេស ដើម្បីចែកជូនដល់គ្រប់ស្ថាប័នទាំងអស់បានសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែម និងអាចចត់ទុកជាឯកសារមូលដ្ឋានដើម្បីធ្វើការពិភាក្សាក្នុងចំណោមអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងសិក្សាស្រាវជ្រាវ អំពីការអភិវឌ្ឍន៍ទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២បន្តទៀត។ ទន្ទឹមនឹងគ្នានេះដែរ ថ្ងៃនេះក៏មានការចូលរួមពី សំណាក់តំណាងប្រជាជនមកពីភូមិនានាដែលរំពឹងថានឹងទទួលរងផលប៉ះពាល់ពីគម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២នេះ និងតំណាងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដូចជាប្រធានភូមិ មេឃុំ ឬតំណាងក្រុមប្រឹក្សា ស្រុកក៏បានចូលរួមផងដែរ ហើយក៏មានការចូលរួមពីប្រសួងបរិស្ថាន ក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍គម្រោង និងតំណាងស្ថាន ទូតប្រទេសនានាមួយចំនួនក៏បានចូលរួមស្វែងយល់អំពីរបបគំហើញរបស់របាយការណ៍នេះផងដែរ។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក-លោកស្រី លោកពូ អ្នកមីង និងបងប្អូនទាំងអស់ជាទីគោរពរាប់អាន!

ដើម្បីកុំអោយខាតពេលវេលា និងដើម្បីទុកឱកាសអោយអ្នកស្រាវជ្រាវមកពីសហគមន៍សេសាន ធ្វើការបកស្រាយអំពីលទ្ធផលដែលបានរកឃើញនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ក៏ដូចជាទុកឱកាសអោយវាគ្មិនយើងបានលើកឡើងអំពីក្តីកង្វល់ ក៏ដូចជាការយកចិត្តទុកដាក់ដោះស្រាយបញ្ហារបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ខ្ញុំសូមសង្ខេបត្រឹមនេះ។ ខ្ញុំសូមជូនពរអោយការផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍នាពេលព្រឹកនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដោយជោគជ័យ និងសូមប្រកាសអោយប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនូវរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវនេះជាសាធារណៈពីពេលនេះតទៅ។

ជាទីបញ្ចប់នេះ ខ្ញុំសូមជូនពរអោយ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក-លោកស្រី តំណាងសហគមន៍ រដ្ឋសភាជាតិ ព្រឹទ្ធសភា ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ស្ថានទូត និងបងប្អូនទាំងអស់ សូមអោយមានសុខភាពល្អ និងទទួលបានជោគជ័យគ្រប់ភារកិច្ចទាំងអស់។

សូមអរគុណ!